

Sammanfattning
2016-06-08

Migrationsöverdomstolens avgörande den 1 juni 2016 i mål UM 8907-14, MIG 2016:13

Migrationsöverdomstolen uttalar sig om familjeåterförening, bevislättnad gällande identiteten, artikel 8 och ung vuxen dotter.

Målet rör en kvinna och hennes barn som har sökt uppehållstånd på grund av anknytning till make/far som 2009 beviljades permanent uppehållstillstånd i Sverige som skyddsbehövande i övrigt.

Bakgrund

I april 2010 ansökte kvinnan och åtta barn om uppehållstillstånd på grund av anknytning till mannen. Deras ansökningar avslogs med motiveringen att de saknade passhandlingar och inte hade styrkt sina identiteter. Kvinnan och barnen ansökte i februari 2012 återigen om uppehållstillstånd, denna gång tillsammans med ett nionde barn. DNA-analysen visade att kvinnan och mannen med 99,999 procents sannolikhet var mor respektive far till sju av barnen, men inte var biologiska föräldrar till de andra två barnen. Migrationsverket avslog kvinnans och barnens ansökningar med hänvisning bl. a. till att kvinnan och mannen medvetet lämnat oriktiga uppgifter rörande sin familjebild.

I maj 2013 ansökte kvinnan och hennes sju barn på nytt om uppehållstillstånd på grund av anknytning till mannen. Migrationsverket avslog deras ansökningar. (Vid beslutstillfället hade en av döttrarna fyllt 18 år.) Enligt verket hade kvinnan och mannen lämnat väsentligt olika uppgifter vid skilda ansökningstillfällen rörande sin familjebildning och de lämnade uppgifterna framstod inte som tillförlitliga. Mot denna bakgrund kunde det inte heller fästas avgörande vikt vid deras uppgifter om barnens identiteter. Kvinnan och de minderåriga barnens identiteter hade därför enligt Migrationsverket inte gjorts sannolika. Den myndiga dotterns ansökan avslogs med motiveringen att hon inte hade klarlagt sin identitet.

Migrationsöverdomstolens bedömning

Migrationsöverdomstolen redogör inledningsvis för gällande rätt¹, Europadomstolens praxis² gällande artikel 8 i Europakonventionen och sin

¹ Bestämmelserna i 5 kap. 3 § första stycket 1 och 2 a, 3 a § första stycket 2 samt 8 § utlänningslagen (2005:716) och artikel 8 i Europakonventionen.

² Europadomstolens avgöranden i målen Vilvarajah m.fl. mot Storbritannien (13163/87 m.fl.), Gül mot Schweiz (23218/94), Ahmut mot Nederländerna (21702/93), A.A. mot Storbritannien (8000/08), Nacic m.fl. mot Sverige (16567/10), Berisha mot Schweiz (948/12), Mugenzi mot Frankrike (52701/09) och Tanda-Muzinga mot Frankrike (2260/10)

egen praxis³ gällande bevislättnad vad avser en sökandes identitet samt hushållsgemenskap och särskilt beroendeförhållande.

Utgångspunkterna för Migrationsöverdomstolens prövning är att kvinnan och hennes anknytningsperson är makar, att kvinnan och mannen är föräldrar till de nu medsökande barnen, att de vuxna i familjen levit i hushållsgemenskap innan mannen kom till Sverige och att makarna sammanbott utomlands under en längre tid. Att deras förhållande är väl etablerat framgår enligt Migrationsöverdomstolen även av att de har sju gemensamma barn.

Migrationsöverdomstolen konstaterar att kvinnan, som är gift med anknytningspersonen, och makarnas gemensamma minderåriga barn i och för sig är berättigade till uppehållstillstånd. För att ett uppehållstillstånd ska kunna beviljas krävs det emellertid att deras identitet är klarlagda. Frågan är om kvinnan och de minderåriga barnen kan komma i åtnjutande av bevislättnad vad avser identiteten, dvs. att det skulle räcka med att de gjorde sin identitet sannolik.

När det gäller kvinnan noterar Migrationsöverdomstolen att hon och mannen har levit i hushållsgemenskap innan han gav sig av från hemlandet. De är båda föräldrar till de medsökande barnen. Migrationsöverdomstolen finner att dessa omständigheter talar för att hon skulle kunna komma i åtnjutande av bevislättnad vad avser identiteten, dvs. att det skulle räcka med att hon gjorde sin identitet sannolik. När det gäller att bedöma om bevislättnad ska ges avseende en persons identitet uttalar Migrationsöverdomstolen dock att det är betydelsefullt i vilken utsträckning den sökande och anknytningspersonen lämnat genomgående samstämmiga uppgifter eller inte.

I det aktuella målet har Migrationsverket och migrationsdomstolen i huvudsak pekat på två oförenligheter. I det ena fallet rör det sig om uppgifter som har att göra med om kvinnan, mannen och deras barn bott för sig själva i Somalia eller om de bott tillsammans med mannens ursprungsfamilj. I fråga om dessa uppgifter finner Migrationsöverdomstolen att uppgifterna inte har någon direkt bäring på frågan om deras identiteter eller utgången i målet. Enligt Migrationsöverdomstolens mening går det i detta sammanhang därför att bortse från denna oförenlighet.

Migrationsöverdomstolen finner att det andra fallet av oförenlighet, som gäller förhållandet att också andra barn än kvinnans och mannens biologiska barn omfattats av tidigare ansökningar, är betydligt allvarligare. Migrationsöverdomstolen noterar dock att, även om det inte går att bortse från vad som har inträffat under tidigare processer när det gäller att bedöma

³ Migrationsöverdomstolens avgöranden MIG 2009:29, MIG 2011:11, MIG 2012:1, MIG 2014:16, MIG 2015:21 och MIG 2016:6.

tillförlitligheten i de lämnade uppgifterna, kvinnans samtliga medsökande i den ansökan som gjordes i maj 2013 är hennes och mannens gemensamma barn.

Mot denna bakgrund drar Migrationsöverdomstolen slutsatsen att mannens intresse av att kunna bo tillsammans med sin hustru i Sverige väger tyngre än samhällets intresse av att kunna kontrollera utlänningars inresa och vistelse i landet. Det förhållandet att mannen beviljats tillstånd att bo här i egenskap av skyddsbehövande har vid denna bedömning tillmätts stor vikt. Sammanfattningsvis konstaterar Migrationsöverdomstolen att det är tillräckligt att kvinnan kan göra sin identitet sannolik.

Migrationsöverdomstolen finner att hon, genom den utredning som förekommit i målet, får anses ha gjort identiteten sannolik. Kvinnan beviljas permanent uppehållstillstånd.

De minderåriga barnen har som grund för uppehållstillstånd åberopat anknytning till sin far. Migrationsöverdomstolen finner att samma förhållanden gäller för de minderåriga barnen som de som resulterade i att deras mor gavs bevislättnad. Till detta ska också läggas att inte bara deras far utan nu även deras mor beviljats permanent uppehållstillstånd i Sverige. Även när det gäller barnen utfaller proportionalitetsavvägningen därför till de enskildas fördel, dvs. kvinnans och mannens intresse av att kunna leva tillsammans med barnen väger tyngre än det samhälleliga intresset av en reglerad invandring. Migrationsöverdomstolen konstaterar därför att det är tillräckligt att de nu aktuella barnen kan göra sina identiteter sannolika och att de också får anses ha gjort det. Även barnen beviljas uppehållstillstånd.

När det gäller den unga vuxna dottern, konstaterar Migrationsöverdomstolen att hon, i likhet med sina syskon, har grundat sin ansökan om uppehållstillstånd på anknytningen till fadern. Till skillnad från sin mor och sina syskon har hon dock ingen lagstadgad rätt till uppehållstillstånd men kan beviljas ett sådant tillstånd om hon ingått i samma hushåll som sin far och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan dem. Vidare konstaterar Migrationsöverdomstolen att hon också måste klarlägga sin identitet för att ett uppehållstillstånd alls ska kunna beviljas.

Första frågan som Migrationsöverdomstolen uttalar sig om är om den unga vuxna dottern kan komma i åtnjutande av bevislättnad vad avser identiteten. Migrationsöverdomstolen konstaterar att hennes mor och syskon har getts bevislättnad avseende identiteten. För den unga vuxna dottern gäller i detta avseende samma förhållanden som de som resulterade i att hennes anhöriga gavs bevislättnad. Till detta ska också läggas att inte bara hennes far utan nu också hennes mor och syskon beviljats permanent uppehållstillstånd i Sverige. Migrationsöverdomstolen bedömer mot denna bakgrund att proportionalitetsavvägningen utfaller till hennes fördel, dvs. familjens intresse av att kunna leva tillsammans väger tyngre än samhällets intresse av att upprätthålla den reglerade invandringen. Inte heller hon behöver därför styrka sin identitet utan det är tillräckligt att hon gör den sannolik. På

samma sätt som hennes syskon ansetts ha gjort sina identiteter sannolika får även hon anses ha gjort sin identitet sannolik.

Nästa fråga som Migrationsöverdomstolen uttalar sig om är om den unga vuxna dottern uppfyller kraven vad avser hushållsgemenskap och ett särskilt beroendeförhållande. Migrationsöverdomstolen konstaterar inledningsvis att det i målet är ostridigt att föräldrarna levit i hushållsgemenskap innan hennes far gav sig av från hemlandet. Det har heller inte kommit fram något annat än att familjens sex äldsta barn, inklusive den nu vuxna dottern, då ingick i hushållet och att hushållsgemenskapen upphörde som en följd av att fadern lämnade hemmet och hemlandet. Vidare konstaterar

Migrationsöverdomstolen att den vuxna dottern samt hennes mor och syskon ansökte om familjeåterförening första gången relativt snart (april 2010) efter det att fadern bosatt sig i Sverige (september 2009).

Migrationsöverdomstolen noterar att det är fråga om en ung vuxen kvinna, som levit större delen av sitt liv i Somalia och vuxit upp i det landets kulturella och språkliga miljö. Hon har under hela sitt liv levit i familjegemenskap med sin mor och sina syskon och, fram till faderns avresa från hemlandet, även med honom. Hon vistas sedan 2009 i Etiopien tillsammans med sin mor och sina syskon. I de ansökningar som familjen gjort under åren har uppgetts att barnen inte går i skola och fadern har uppgett att han bidrar kontinuerligt till dotterns samt hennes mors och syskons försörjning genom att skicka dem pengar. Det har vidare inte kommit fram något i målet som tyder på att den vuxna dottern har påbörjat någon form av eget familjeliv i Etiopien och det finns inte heller något som talar för att hon har andra nära släktingar där. Ett avslag på hennes ansökan om uppehållstillstånd skulle enligt Migrationsöverdomstolens bedömning innebära att hon sannolikt blir ensam kvar i Etiopien.

Migrationsöverdomstolen slår fast att omständigheterna i det nu aktuella fallet skiljer sig i flera avseenden från omständigheterna i MIG 2015:21 där Migrationsöverdomstolen inte ansåg att det fanns ett sådant särskilt beroendeförhållande mellan en ung vuxen man och hans mor, som var flykting i Sverige, att han kunde beviljas uppehållstillstånd på grund av sin anknytning till henne. Han befann sig i sitt eget hemland där han levit hela sitt liv medan den nu aktuella unga vuxna dottern tillsammans med sin mor och sina syskon har levit i landsflykt i Etiopien sedan 2009. I MIG 2015:21 fanns vidare en av mannens föräldrar kvar i hemlandet. Enligt vad som kommit fram har den nu aktuella unga vuxna dottern inte påbörjat något eget familjeliv och kommer inte att ha kvar några nära släktingar i Etiopien. Det nu aktuella målet rör en ung kvinna som hela sitt liv levit i familjegemenskap och som skulle lämnas kvar utanför sitt hemland utan nätverk och beskydd om hennes ansökan om uppehållstillstånd avslogs. Med beaktande av dessa förhållanden bedömer Migrationsöverdomstolen att den unga kvinnan fortfarande får anses utgöra en del av sina föräldrars familj, varför artikel 8 i Europakonventionen ska beaktas.

Den sista frågan som Migrationsöverdomstolen uttalar sig om är om det kan anses proportionerligt att inskränka den vuxna dotterns anhörigas rätt till respekt för familjeliv genom att vägra henne uppehållstillstånd. I den här bedömningen ska familjens intresse av att leva tillsammans i familjegemenskap vägas mot statens intresse av en reglerad invandring. Fadern har beviljats uppehållstillstånd i Sverige som skyddsbehövande. Det finns därför ingen möjlighet för familjen att utöva familjeliv i hemlandet Somalia. För att utövandet av deras familjeliv ska kunna ske i Etiopien där den vuxna dottern vistas i dag krävs att familjemedlemmarna har laglig rätt att vistas där. Det finns inget i utredningen som visar att familjen har laglig rätt att vistas i Etiopien eller i något annat land. Migrationsöverdomstolen bedömer mot denna bakgrund att det får anses vara närmast omöjligt att upprätthålla en familjerelation med den vuxna dottern, om inte hon också beviljas uppehållstillstånd i Sverige.

Sammanfattningsvis - med hänsyn tagen till att den vuxna dottern sannolikt kommer bli ensam kvar i Etiopien och till vad som kommit fram om hennes försörjningsmöjligheter samt med beaktande av artikel 8 i Europakonventionen - menar Migrationsöverdomstolen att det får anses föreligga ett sådant särskilt beroendeförhållande som krävs för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas med stöd av 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen.